

32634

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhanoğlu** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **14.08.2025**

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

İstanbul Tuzla Deri Sanayi bölgesinde faaliyet gösteren Adöksan Döküm Fabrikası, Türkiye'de üç ve Macaristan'da bir üretim tesisiyle otomotiv sektörünün önemli tedarikçileri arasında yer almakta, sektöründe ihracat ödülleri almaktadır. Ancak fabrikada çalışan işçilerin aktardığı tanıklıklar, işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatına, insan onuruna yakışır çalışma koşullarına ve temel işçi haklarına aykırı ağır ihlallerin yaşandığını ortaya koymaktadır.

İşçiler, yaz aylarında yetersiz havalandırma ve klima eksikliği nedeniyle fabrikanın içinin dışarıya göre 6-7 derece daha sıcak olduğunu, "nefes alamaz hale geldiklerini" ve baygınlık vakalarının görmezden gelindiğini belirtmektedir. Bayılan bir işçiye "Elini yüzünü yıka, işine dön" denildiğini aktaran çalışanlar, sağlık sorunlarının kronikleştiğini vurgulamaktadır. İçme suyunda tortu biriktiğini, "şekerler pislik içinde" olduğu için çay bile içemediklerini, bozuk, bayat ve zaman zaman böcekli yemeklerin servis edildiğini; bu nedenle "Bugün kim zehirlenecek?" sorusunun yemekhanede sıradanlaştığını dile getirmektedirler.

Kadın işçilere yönelik hakaret ve psikolojik şiddetin yaygın olduğu, bu baskılar sonucu sinir krizi geçirenlerin olduğu ifade edilmektedir. Bir kadın işçi, hakarete uğradığında yardım etmek isteyen arkadaşlarının dahi "Tezgahınıza geçin, çalışın" denilerek engellendiğini anlatmıştır. Ayrıca, işçiler güvenliklerini tehdit eden durumlarda dahi üretime devam ettirilmektedir. Yoğun yağış sonrası meydana gelen su baskınında, elektrikli makineler kapatılmadan ayak bileklerine kadar suyun içinde çalıştırıldıklarını belirten bir işçi, "Buraya gelen elektrik evdeki gibi değil, kül eder insanı" sözleriyle tehlikeyi ifade etmiştir.

Sendikalaşma girişimlerine ve hak taleplerine karşı baskılar da artmıştır. İşçiler, "Beğenmeyen kapı orada" sözleriyle tehdit edildiklerini, sendikaya üye olanların odalara çekilip sorgulandığını, e-Devlet üzerinden sendika üyeliklerinin kontrol edilmeye çalışıldığını anlatmıştır.

Tüm bu tanıklıkların ardından, 09.08.2025 tarihinde sosyal medyada yapılan bir paylaşım üzerine şirket vekili, 11.08.2025 tarihli ihtar mektubunda söz konusu ifadelerin "gerçeğe aykırı" olduğunu ileri sürmüş, içerik kaldırma ve tekzip talep etmiştir. Adöksan yönetimi, "marka ve kişilik hakları" bahanesini öne sürerek, işçilerin yaşadığı gerçekleri sansürlemeye; yaşam,

sağlık ve örgütlenme haklarını hiçe sayan, sermaye çıkarlarını işçilerin en temel haklarının önüne koyan tutumunu gizlemeye çalışmaktadır.

İşçilere dayatılan bu çalışma koşulları, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve ILO sözleşmeleri başta olmak üzere ulusal ve uluslararası mevzuata göre açıkça işçi haklarının ihlalidir. Adöksan yönetimi, bu ihlalleri ortadan kaldırmak yerine, işçilerin yaşadıklarını dile getirmeleri karşısında baskı ve tehdit yolunu seçmekte; adeta hiçbir suç işlememiş gibi davranmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Adöksan Fabrikası'nda son 5 yıl içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kaç kez işçi sağlığı ve güvenliği denetimi yapılmıştır? Bu denetimlerin sonuçları ve uygulanan yaptırımlar nelerdir?
2. Fabrikada yaşandığı iddia edilen aşırı sıcak, yetersiz havalandırma ve klima eksikliğiyle ilgili olarak Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu konuda alınan tedbirler nelerdir?
3. İşçilerin bayılma, rahatsızlanma gibi sağlık sorunlarında ambulans çağırılmasının engellenmesi iddiası doğru mudur? Böyle bir durumda Adöksan'ın sorumluluğu nedir?
4. Fabrikada içme suyu ve yemeklerde hijyen eksikliği, bozuk gıda servis edilmesi gibi iddialar hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
5. Kadın işçilere yönelik hakaret, mobbing ve psikolojik şiddet iddiaları hakkında Bakanlığınıza ulaşmış şikâyet var mıdır? Bu konuda hangi hukuki ve idari işlemler başlatılmıştır?
6. İşçiler, yoğun yağış sonrası meydana gelen su baskınında yüksek voltajlı elektrikli makineler çalışırken su içinde üretime zorlandıklarını belirtmektedir. Bu durum işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun mudur? Sorumlular hakkında işlem yapılmış mıdır? Yapılmadıysa olası iş cinayetleri nasıl engellenecektir?
7. Fabrika idaresinin, işçileri istifaya zorlamak ve tazminatsız işten çıkarmak amacıyla baskı yaptığı iddiaları hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü bir soruşturma var mıdır?
8. Türkiye genelinde döküm sanayisinde faaliyet gösteren işyerlerinde son 5 yılda tespit edilen iş kazası, meslek hastalığı ve işçi sağlığı-güvenliği ihlali sayıları nelerdir?
9. Bakanlığınız, benzer koşulların yaşandığı sanayi bölgelerinde önleyici, caydırıcı ve işçilerin haklarını güçlendirici hangi politika ve denetim mekanizmalarını hayata geçirmeyi planlamaktadır?
10. 16 Haziran 2025 tarihinde on binlerce işçinin imzasıyla TBMM Başkanlığına sunulan, "barajsız sendika, yasaksız grev, güvenceli iş" taleplerini içeren kanun teklifinin yasal güvenceye kavuşturulması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?